

## **V Praze bych si o Luhačovicích asi nečetla...aneb rozhovor s Terezou Semotamovou o jejím literárním pobytu v Luhačovicích**

Pandemie koronaviru zčistajasna vymazala kalendáře mnoha lidí působících v oblasti kultury a umění a znemožnila jim jejich práci. Nadační fond Pramen Luhačovice se proto rozhodl uspořádat unikátní pobyty pro umělce, které jim poskytnou prostor k soustředěné a kreativní práci.

První Literární pobyt v Luhačovicích se uskutečnil začátkem září na luhačovickém zámku, kdy se do své literární tvorby přijela do Luhačovic ponořit spisovatelka Tereza Semotamová, se kterou přinášíme rozhovor.

### **Medajlon:**

Tereza Semotamová (\* 1983 Boskovice) je česká spisovatelka, překladatelka z němčiny a autorka rozhlasových her. Vystudovala scenáristiku a dramaturgii na JAMU, kde posléze vyučovala tvůrčí psaní, a germanistiku na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Se svým prvním samostatným existenciálním románem *Ve skříni* (2018) se prezentuje na besedách a autorských čteních v České republice i v zahraničí.

### **Jak se ti v Luhačovicích líbilo a pracovalo?**

Pro mě to bylo zajímavé, protože vždycky, když je člověk na nějakém novém místě, tak se tím okolo přirozeně zabývá. Prostě v Praze bych si o Luhačovicích asi nečetla...

### **Pracovala jsi na nějakém výstupu?**

Brala jsem to tak, že za dva týdny člověk stihne tak akorát napsat nějakou povídku. Řekla jsem si proto, že budu psát zápisky. Inspiroval mě pan Pitínský, se kterým se znám již dlouho, řekl mi, že mám jít na Malenisko. Je tam křížová cesta o čtrnácti zastaveních, a napadlo mě, že udělám čtrnáct situací. Ne o Luhačovicích, ale o mně v Luhačovicích.

Vedle toho jsem pracovala na svých věcech. Protože dělám pro časopisu JÁDU, což je česko-slovensko-německý magazín pražského Goethe Institutu. Dále jsem nahrávala tady na Zámku glosu pro Víkendovou přílohu Českého rozhlasu Vltava ...

### **A co tvé veřejné vystoupení na SOS?**

To bylo fajn, přečetla jsem krátký úryvek a děcka se docela ptaly...

### **A co tvůj kontakt s místními?**

Přišlo mi zajímavé, že kam jsem přišla, tak tam mi – aniž bych se ptala – říkali své názory a ty se hodně různily... Na zámek, jeden pán se dokonce rozpovídal o životě za první republiky....

Říkala jsem si: dobře, v první republice to tehdy bylo elegantní a noblesní, ale já bych tady, kde jsem teď, za první republiky rozhodně nebyla. Jsem dcerou venkovanů, tak bych asi seděla v maštali a dojila. Když se někdo měl dobře, tak se asi měl dobře. Ale ti ostatní? Mají se dnes myslím líp – mají mnohem více rovné šance ohledně vzdělávání, ženských práv. Mě vzývání první republiky trochu irituje.

### **Co tady na tebe zapůsobilo?**

Moc se mi líbila zdejší spolková činnost, jak se tady podporuje, že se dělá apoliticky a jednoduše. Že jde o to, aby se lidi sešli a nemusí si hned říkat, koho volili, i když i to si třeba někdy řeknou... Ale podle toho není dobré soudit člověka. I když kdo z nás to dovede.

### **Není to tvá první rezidence?**

Mám rezidence docela ráda, i když jsem si je dřív dělala sama. Svůj román jsem třeba dodělávala tak, že jsem si zaplatila byteček na Ukrajině u moře. Vloni jsem byla pozvaná na rezidenci do vily Literárního kolokvia Berlín, které udílí je velmi štědré stipendium, až jsem se toho bála, že je to hodně zavazující...

U nás podobných rezidencí moc není, vím pouze o Broumově a něco probíhá nepravidelně i ve Znojmě. Myslím, že rezidence pro většinu literátů nejsou praktické buď časově, nebo technicky, protože to nemůžou skloubit se svým normálním zaměstnáním.

Ale když chce člověk dokončit něco delšího nebo se chce vytrhnout z každodenního stereotypu, tak někdy potřebuje být bez svých lidí – rodiny a přátel – a na jiném místě než doma, protože ho to tzv. hodí jinam. Je to jiné, když se můžu odstříhnout, tak jako tady. To pak začnu jet po svém, i dělat divné věci, jakože nejím a nepřevlíkám se. Za normálních okolností musí být člověk reprezentativní. Člověk musí nechat přirozeně téct čas, aby začal tvořit, což se těžko nastavuje za normálního pracovního běhu nebo s blízkými lidmi, kteří chtějí pořád nějaké zážitky... Co se týče další podpory literátů, existuje třeba stipendium od Ministerstva kultury, o které můžeš žádat jen dvakrát za život. A já se o to bojím žádat, protože nevím, jestli už nastala ta správná chvíle.

### **Jak ti tady plyne čas? Říká se, že v lázních plyne čas pomaleji...**

Všimla jsem si, že chodím pomalu, a já normálně chodím hodně rychle. Ale tady jak není kam spěchat, nic neuteče. Dala jsem si pár masáží, pila hodně pramenů...

### **A jaký dojem na Tebe lázně udělaly?**

Docela mě šokovaly dějiny Luhačovic. Studovala jsem si Luhačovice za éry Hitlera. Vůbec si nedovedu představit, jak tady chodily německé dětičky, které sem přivezly na zotavení. Střety s českým obyvatelstvem tady musely být docela drsné.

### **Jak se ti pobývalo na zámku?**

Docela jsem se tady bála... Někdo totiž pořád hraje v kapli na varhany. I v noci. A nikdy nevyleze. Dokonce jsem jedno odpoledne před kaplí čekala, až konečně vyleze, ale nevylezl. Včera tam nejspíš dokonce i spal! Taky jsem měla strach, že uslyším nějaké zvuky, tak jsem hodně svítila. Ale možná mám jen hodně bujnou fantazii.

### **Zajímalo by mě, jak jsi prožila nouzový stav?**

Pro mě to bylo docela náročné v tom, že mám velkou citlivost na společenské dění a také na strachy ve vzduchu. A mám pocit, že tehdy jich bylo hodně. Přijde mi, že krize odhalila, jací jsme, jak dokážeme vnímat sebe a svou roli ve světě a jakou máme citlivost vůči ostatním. Lidé ve státním sektoru mě fascinovali svou bezohledností a neschopností vidět jinou, než tu svou vlastní situaci. Nebo naopak velkou snahou pomoci svým ostatním. Na oba extrémů jsem ve svém okolí narazila.

Jinak jsem měla štěstí, že jsem na volné noze a mám v Karlíně malý kancl, který si pronajímám. Pracovní život se tak moc nezměnil. Měla jsem ale mít docela dost čtení a ty německé jsou dobře placené, takže relevantní přivýdělek zanikl. V úterý mám jet do Berlína, ale teď bylo vyhlášeno, že nemůžu vyjet z Prahy...

### **Jaká je to doba pro spisovatele?**

Všichni si mysleli, že to musí být skvělý čas pro spisovatele... ale to možná platí pro básníky. Ti dělají kratší formy, ale mně přišlo, že ta doba nejde vůbec zachytit. Apokalypsa je super téma pro spisovatele, ale možná ne v době apokalypsy.

Já jsem napsala jednu povídku v němčině, protože jsme měli mít jednu akci, kterou pořádalo České centrum Berlín. Ta se ale nemohla konat a tak bylo super, že centrum hledalo cesty, jak literáty zahrnout a navrhlo, abych napsala povídku. Jinak jsem si dělala jen takové poznámky, které jsem posílala dvěma kamarádkám. To mě celkem drželo nad vodou.

### **Jak vnímáš, situaci kultury v krizové době?**

Mám pocit, že kultura se v dnešní době nepřikládá nijak zvlášť velká důležitost. Přitom, co dělají lidé po večerech v karanténách? Sjíždí filmy a seriály, čtou. Myslím, že jen jídlo k životu nestačí. Je mi docela líto kulturních organizátorů, protože spousta věcí se přesunula na podzim a to je teď a zase se to začíná zpříšňovat. Ta nejistota obecně, co bude, je docela nepříjemná. Zmatky, které kolem toho vládá tropí, člověku taky zrovna nepomůžou.

### **Co tě dál čeká?**

Mám na podzim naplánovaných několik čtení, ale nevím, co bude... Brzy mě čeká berlínská akce Drama Panorama, kterou pořádá česká překladatelka a teatroložka Barbora Schnelle, Dělají tam scénické čtení mé rozhlasové hry v němčině.